

PLĂCEREA LECTURII

CZU 821.135.1(478)-93(092)=135.1

NOSCE TE IPSUM: CĂLĂTORIA MIREI SPRE SINE

Sanda DAMIAN,
cititoare a Bibliotecii „Ovidius”

Din cele mai vechi timpuri, se spune că cititorul și scriitorul sunt liantul dintre generații, „poarta dintre lumi” și povestea fără sfârșit, pe care nimeni din afară, oricât s-ar strădui, nu o poate înțelege cu adevărat. Tocmai de aceea, Maria Pilchin ne împărtășește, cu zâmbetul pe buze, o secvență din cel mai „delicios” dialog cu o cititoare, care i-a schimbat cursul filozofiei pentru următorul său roman:

- „– Dar vă plac doar băieții?!
- Dar de ce spui asta?
- Păi, aveți doar personaje băieți!”

Autoarea basarabeană recunoaște că, în toată cariera ei de poetă, eseistă, critic literar, de teatru și film, nu a mai primit o asemenea întrebare. Totuși, afirmă că această discuție curioasă cu fetița „ochioasă și mintioasă” i-a dat mult de gândit. În calitate de teoretician, ar fi vrut să-i spună ceea ce puțin știu: că o scriitoare se camuflează foarte bine sub masca unui băiețel. După cum intuim, probabil că acest lucru funcționează și invers – un scriitor se poate ascunde sub masca unei fete, transmițând o „impersonalitate personală” prin această transcendență a sufletului de copil.

Deși nu îmi propun ca această „recenzie” să urmeze un plan rigid,

de tip algoritmic, îndrăznesc să mă abat puțin de la firul clasic și să mărturisesc că, la început, m-am întrebat dacă nu cumva acesta este secretul care păstrează naturalețea manuscriselor unui prozator. Și, cred că, tocmai pentru a dezminți această „lege”, distinsa doamnă, supranumită „Avocatul copiilor”, pe care o citesc deja pentru a treia oară cu aceeași nerăbdare, a spus: „Hai să scriem și despre o fetiță!”, demonstrând că fiecare personaj este, în fond, un copil crescut și educat cu dragoste de creatorul său.

După ce am finalizat această ultimă carte, m-am convins încă o dată că autenticitatea Mariei Pilchin nu provine exclusiv din rigorea teoretică pe care o demonstrează în interviuri, ci, mai ales, dintr-un suflet generos, plin de povești adevărate.

Din discuțiile cu jurnaliștii, am înțeles că fiecare personaj al scriitoarei are propria sa viață, înainte și după apariția în paginile tipărite. Așa începe și povestea *Fetei secretarului de stat* – cea de dinainte de a o cunoaște noi, „inocenții” unei generații prinse între realitățile dure ale lumii contemporane și încercările marilor puteri de a impune o nouă ordine. Acest nou „respiro literar” dă naștere unei lecturi mai critice, mai curate, mai apropiate de sufletul cititorului.

Într-o lume trăită „fast-forward”, printre gadgeturi și porecle, în agitația vieții urbane, acest miniroman rural-citadin aduce în prim-plan o noțiune mai puțin cunoscută, mai ales de generația tânără: *reflecția*. Astăzi vă invit să o descoperim împreună.

„Slow reading” sau „cititul pe îndelete” este un concept provenit din mișcarea „Slow Movement”, care susține ideea că lucrurile bune cer răgaz. Este o lume paralelă în care tu alegi cartea, autorul, tema, personajele și, cel mai important, atmosfera în care citești.

Coborâm, așadar, încet și sigur în povestea Mirei, acolo unde nimic nu este întâmplător. Este o deschidere a sufletului, în care copilăria devine oglinda mirării și a descoperirii.

„Mira se miră...” – copila a învățat să se bucure de tot ce o înconjoară. Este ca un boboc de floare în mijlocul naturii, părând că a crescut mai mult în sânul pădurii decât în brațele mamei: „Pădurea era stihia ei, un univers aparte, viu, tainic. Asculta cântecul codrilor, mișcarea ierbii, șoptele frunzelor și era fericită”.

Mira este un copil iubit – poate, chiar mai iubit decât Andrei Mătășaru sau Miluță. „Mira avea bani pentru dulciuri. Adică, avea bani pentru tot...” Și, totuși, nimic nu părea să o bucure cu adevărat. Nu seamănă cu *Doggy* – o poveste pe care o consideră tristă.

Colegii o poreclesc „mirabil”. Deși nu știe exact de unde vine numele, află că ar putea avea legătură cu minerale prețioase sau utilizări științifice. „Putea fi și mai rău.”

Cu toate acestea, Mira continuă să se întrebe: ce este fericirea – realitate sau iluzie? Este normal ca un copil să se simtă atât de singur?

Deși provine dintr-o „familie bună”, fiind fiica unui secretar de stat și a unei doctorițe, Mira duce lipsa conexiunilor reale. Nu are prieteni. Singura alinare este câinele Ursu, pădurarul moș Andrei, care îi ține loc de bunic, și cărțile – printre care și *De veghe în lanul de secară*.

Jurnalul ei devine spațiul intim în care își adună gândurile, emoțiile și descoperirile. Acolo își păstrează copilăria.

Deși se bucură de dragostea bunicilor, Mira simte absența părinților și a unor repere afective stabile. Se simte „spectatoare a vieții celor mari”.

Maturizarea o doare. Singurătatea o apasă. Însă speranța rămâne. Își creează un prieten imaginar – Mir – prin care „mângâie lumea”.

Când lucrurile scapă de sub control, Mira caută refugiu în alegeri greșite. Însă salvarea vine din iubire și din legăturile autentice.

Romanul ridică întrebări esențiale: există o „școală pentru părinți”, cum învățăm să comunicăm?

Citind *Fata secretarului de stat*, am trăit un puternic sentiment de déjà vu, amintindu-mi de *Micul Prinț*. Mira mi s-a asociat, astfel, cu o mică prințesă a naturii, care își construiește propria lume.

În final, vă propun un exercițiu de imaginație: dacă ați întâlni-o pe Mira într-o zi, ce i-ați spune? Eu i-aș spune: „Nosce te ipsum, Mira! Nosce te ipsum!”

Dar voi?